

ПАМ'ЯТКИ ПИСЕМНОСТІ ТА КУЛЬТУРИ: ВИВЧЕННЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ, ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

11-12 грудня 2024 року

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Одеська національна наукова бібліотека

**ПАМ'ЯТКИ ПИСЕМНОСТІ
ТА КУЛЬТУРИ:
ВИВЧЕННЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ,
ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ**

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
конференції
з міжнародною участю**

Одеса, 11–12 грудня 2024 року

Одеса
2025

УДК 719:[09+008]](06)

П 15

Упорядник Г. М. Шпак

Відповідальна за випуск Л. В. Арюпіна

Редактори: Н. Г. Майданюк, І. С. Шелестович

П 15 **Пам'ятки писемності та культури: вивчення, збереження, популяризація** : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з між-нар. участю, Одеса, 11–12 груд. 2024 р. / Одес. нац. наук. б-ка ; упоряд. Г. М. Шпак ; відп. за вип. Л. В. Арюпіна ; ред.: Н. Г. Майданюк, І. С. Шелестович. – Одеса, 2025. – 264 с. – Укр., англ.

ISBN

Учасники конференції – провідні книгознавці, науковці-музейники, архівісти України та ближнього зарубіжжя – обговорюють пріоритетні напрями діяльності, що стосуються пам'яток писемності та культури, обмінюються досвідом роботи, наголошуючи на важливій ролі інституцій пам'яті у визначенні системи цінностей суспільства, формуванні національної ідентичності, історичної свідомості, пропонують результати власних досліджень, відкривають нові факти у біографіях і знаних, і незаслужено забутих діячів української історії та культури.

Для провідних фахівців бібліотек, архівів, музеїв, наукових установ, реставраційних центрів України та зарубіжжя, книгознавців, культурологів.

УДК 719:[09+008]](06)

*Відповідальність за зміст матеріалів,
достовірність фактів, дат, цитування несуть автори.
Англomовні тексти подано в авторській редакції.*

ISBN

© Одеська національна наукова бібліотека, 2025

© Автори статей, 2025

© І.М. Свістунова, дизайн обкладинки, 2025

Ірина БІРЮКОВА,

генеральний директор
Одеської національної наукової бібліотеки,
заслужений працівник культури України

Добрий день, дорогі друзі!

Щиро вітаю всіх, хто сьогодні знайшов можливість приєднатися до нашої науково-практичної конференції. Особливу подяку висловлюю панові Сергію Сидорову за теплі слова привітання. Незважаючи на технічні негаразди (зараз ми працюємо без світла і з погіршеним зв'язком), Ви знайшли можливість долучитися, привітати нас.

Ми вдячні Міністерству культури та стратегічних комунікацій України за підтримку, а також усім нашим колегам, які долучилися до організації та проведення цієї конференції. Як представник команди організаторів конференції я також щиро вдячна колегам з України та з-за кордону, які запропонували актуальні теми для обговорення та підготували цікаві доповіді. Ці два дні обіцяють бути насиченими обміном досвідом, новими знаннями та ідеями, що так необхідні у нашій спільній справі. Це те, чого ми так прагнемо, і те, чим ми справді підтримуємо один одного.

Попри виклики війни, попри обстріли та втрати ми продовжуємо працювати над збереженням нашої культурної спадщини. Ми розуміємо значення роботи, яку виконуємо, важливість пам'яток культури й писемності, які зберігаються в бібліотеках, архівах і музеях України та за кордоном, цінність української культурної спадщини як складової світової скарбниці і говоримо про це на весь світ.

Ми дякуємо нашим зарубіжним колегам і партнерам, які підтримують інституції національної пам'яті у питаннях збереження культурної спадщини. Маю на увазі міжнародні донорські організації «Aliph Foundation», Фонд принца Клауса, а також Українську бібліотечну асоціацію і багатьох інших партнерів, які залучають в Україну допомогу. Хочу відзначити важливість зусиль Міністерства культури та стратегічних комунікацій України, яке на найвищих міждержавних рівнях привертає увагу до небезпек, які несе війна, до тих величезних втрат, яких зазнає українська культурна інфраструктура, українська культурна спадщина. І ми розуміємо, що в цій роботі поряд з нами і представники органів влади та місцевого самоврядування, і прекрасна фахова спільнота, і надійні партнери.

Окремо хочу відзначити наших партнерів із Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Ваш внесок у сьогоднішню подію є неоціненним. Особливо дякую пані Галині Ковальчук – за її активну підтримку та надзвичайно потужний внесок в організацію конференції. Бібліотека ось зараз залишилася без світла та зв'язку, але все ж ми разом, ми спілкуємося, ми працюємо і спільно шукаємо нових і більш ефективних способів, як зберегти й удоступнити документальну спадщину України на міжнародному рівні.

Започаткований у 2012 році локальний семінар для бібліотек Півдня України, організований фахівцями ОННБ, сьогодні перетворився на потужну щорічну всеукраїнську науково-практичну конференцію з міжнародною участю, яка дозволяє нам побачити і почути знаних представників академічної науки, надихає на нові досягнення та дає можливість перейняти кращий досвід. Ми разом, ми боремося, і нам є що виборювати, так само як тим захисникам і захисницям, які боронять Україну. За нами теж певна ділянка спротиву агресивному ворогу. Ми на сторожі культурної спадщини, наших ментальних та інтелектуальних національних кордонів. У нас попереду все ще багато роботи, неосяжні перспективи для розвитку і прекрасна фахова спільнота, з якою ми рухаємося вперед. Разом, у співпраці, ми справді робимо більше.

Тож сьогодні щиро зичу всім нам натхнення, доброго настрою, доброго гумору попри все. Зустрічаймо всі негаразди з усмішкою, зустрічаймо всі негаразди з оптимізмом!

Слава Україні!